

Dag Salomé, Oona, Lucas, Céline,

Ik moet jullie vertellen over iets vreemds dat mij overkwam tijdens deze dagen van sociaal isolement. Laatst zat ik - bij valavond - in mijn woonkamer. Op mijn computerscherm verschijnt een kranige vrouw genaamd Rosi Braidotti. Vanop een podium spreekt ze een zaal met live publiek toe. Ze heeft het over de samenloop van de 4de industriële revolutie met de 6de massa-extinctie, over post-mensen, over Vitruviaanse cyborgs die zwemmen in plastic soep en over eco-nostalgie, wat zoveel betekent als dat we iets missen waar niemand van ons ooit echt tot in relatie stond. Ze heeft het ook over de representatie van de klimaatcrisis, dat die vooral voortkomt uit een zeer eenzijdige verbeelding. Dat de denkbeelden die worden verspreid en hoe die zich verhouden tot de werkelijkheid in feite gedreven worden door een 'Europese-witte-mannen-paniek'. Wat voor ons een enorme crisis is, is déjà vu voor twee derde van de wereldbevolking, voor al zij die ooit slachtoffer werden van verwoeste territoria door koloniale bezetting, in beslag name, genocide, etc. Rosi sluit dit hoofdstuk af met de oproep "Project your own images of disaster". En terwijl ze dat zegt richt ze zich tot de camera. Vervolgens zwijgt ze, ze staart. Ze komt dichterbij, alsof ze de camera ieder moment kan omverlopen.

En dan wandelt ze - alsof het niets is - via het beeldscherm mijn woonkamer binnen. Ze komt naast mij in de sofa zitten. Dat kan al eens deugd doen in deze eenzame tijden, iemand die naast je in de sofa komt zitten. Een tijdje zitten we stilzwijgend naast elkaar, terwijl haar digitale versie verder gaat met de lezing. En dan fluistert ze mij iets toe. Ze geeft mij een opdracht. Is dit dan een visioen? Of een roeping of iets dergelijks?

Rosi's opdracht luidt: "Give us images that are up to the complexity to the degree of compassion and empathy that we need to come to terms with in this situation. Not the apocalyptic nihilistic (film)industry rubbish, but new imaginary that proposes proper ways of dealing with what's happening with us. That's the task of the creators, of the artists."

Misschien beeld ik het mij in, maar volgens mij blijft die laatste lettergreep nog wat nagalmen: "-tists, -ists, -sts, -ts, -ts...".

Vervolgens loopt ze naar het toilet, daar blijft ze zeven minuten lang in stilte zitten. Er wordt doorgetrokken. En dan niets meer. Ik besluit om toch maar een kijkje te nemen, maar ze is verdwenen. En ik blijf achter met mijn opdracht.

Hoe dan ook probeer ik in mijn werk steeds met mijn verbeelding iets toe te voegen aan de grote debatten. Aangezien ik niet altijd goed ben met woorden, gebruik ik theater als taal. Het kan grote abstracte en mysterieuze dingen zeggen. En het wordt geladen door de blik van de toeschouwer. Dat vind ik er mooi aan. Ik volg meestal mijn buikgevoel om beeldende, absurde voorstellingen en installaties te maken waarvan ik hoop dat ze zich op een kritische manier verhouden tot onze samenleving. Ik hou ervan de werkelijkheid te verbinden met een parallelle werkelijkheid of elementen uit de werkelijkheid samen te stellen in verrassende, onverwachte of onaangename combinaties.

Rosi's opdracht indachtig maak ik gebruik van deze extra tijd om regelmatig mijn verbeelding te bezoeken. Als men zegt dat we nieuwe beelden nodig hebben, hebben we dan nood aan een geheel nieuwe ongeziene verbeelding, die ontregelend werkt? Of kunnen we de bestaande beelden van richting doen veranderen? Iets als her-beelding. Verhoud je je uiteindelijk niet toch altijd tot datgene wat je al kent?

Het schijnt dat het soort gebeurtenissen waarbij de hele mensheid wordt geraakt - zoals de virusproblematiek waar we nu in zitten - vruchtbare grond zijn voor het ontstaan van

nieuwe verhalen. Denk maar aan Mary Shelly in 1816. Dat jaar staat in Europa gekend als het 'Jaar zonder zomer', waarin ze verplicht werd binnen te blijven achter gesloten deuren in haar huis in Genève. Het huis waar ze toen Frankenstein of de moderne Prometheus schreef.

Ik staar deze dagen vaak naar een scherm en ook vaak door het raam. Ik zie de lege straat en hier en daar een plastic zak die voorbij danst. Ik probeer mij voor te stellen dat - wanneer het toegestaan is om terug te keren naar ons dagelijkse leven - er een nieuw tijdperk aanbreekt waarin we niet meer terugkeren als de goeie oude antropocentrische mens, maar veranderd zijn in post-mensen. Met post-neuzen, post-lippen, post-oren en post-ogen. En dat er een heel nieuwe relatie is tussen mensen en niet-menselijke-dimensies. In mijn werk zet ik graag de scenografie in als medespeler. Ik bouw vaak een universum, waarna ik vervolgens samen met spelers die wereld ga ontdekken. Momenteel ben ik bezig met een landschap te maken dat heel hard zijn best doet om een natuurtafereel te imiteren. Ik vind het spannend om dat gesimuleerde landschap vervolgens uit zijn voegen te laten barsten en obscure onderliggende lagen in opstand te laten komen. De figuren die in het landschap rondlopen proberen zich - overweldigd door gevoelens van ontheemding en vervreemding - staande te houden. Zij gaan een fysiek spel aan met hun omgeving en met elkaar terwijl het landschap zich opnieuw organiseert. Zal de mens daarin verdwijnen? Of is het enkel de manifeste werkelijkheid die verdwijnt en blijven hun digitale versies dan over? Kan dat landschap op zichzelf gaan staan en voor zichzelf gaan spreken? Wat zou het zeggen?

Ik vind het niet evident om mijn werk te openen via het geschreven woord. Ik werk namelijk veelal met improvisatie in die gecreëerde speeltuinen. Maar ik denk wel dat we elkaars verbeelding kunnen uitdagen.

Hieronder laat ik jullie mijn raam, laten jullie iets passeren? Verder kijk ik uit naar jullie bedenkingen, referenties, voorstellen, input, tips, etc. En vooral naar jullie brieven.

Veel groeten,

Renée